

Звернення Президента
Асоціації портів України
«УКРПОРТ», Народного депутата
України 1994-2014 рр.
Крука Ю.Б. до Президента
України Порошенка П.О.

Вельмишановний пане Президенте!

30 травня цього року у місті Одеса відбулось розширене Засідання Ради Асоціації портів України «Укрпорт», на підприємствах-членів якої працюють більш ніж 44 тисячі професіоналів галузі морського та річкового транспорту України.

У роботі Ради прийняли участь народний депутат України, заступник голови Комітету з питань транспорту Верховної Ради України Козирь Б.Ю., народний депутат України, голова підкомітету з питань морського і річкового транспорту Комітету з питань транспорту Верховної Ради України Урбанський О.І., представники мерій міст Одеса та Чорноморськ, керівництво та фахівці ДП «Адміністрація морських портів України», керівники та фахівці галузевих наукових установ та інститутів Національної Академії наук, керівники та фахівці портів та всіх найпотужніших підприємств галузі.

В результаті обговорення ходу реформ та розвитку

морського та річкового транспорту Рада доручила звернутися до Вас, пане Президенте, та Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б., за сприянням щодо проведення спеціалізованого засідання Кабінету Міністрів України з розгляду важливіших питань, прийняття державних рішень по яких, згідно з пропозиціями Асоціації «Укрпорт» дасть змогу перевести процес реформування та розвитку галузі з сьогоdnішнього повільного та малоефективного в стан швидкого економічного зростання, що у свою чергу принесе багатомільярдні додаткові надходження у бюджети всіх рівнів у короткий термін.

Перш за все, це питання відтворення центрального органу виконавчої влади в галузі морського і річкового транспорту (Морська адміністрація України), яке повинно було бути вирішеним ще у 2016 році згідно з Планом пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затвердженим Постановою КМУ від 27.05.2016 р., № 418-р.

Нажаль, а ні в 2016 році, ні в першому півріччі 2017 року це рішення Урядом не реалізовано.

З огляду на те, що у I-му кварталі 2018 року Міжнародна Морська Організація (ІМО) буде проводити аудит виконання Україною наданих ІМО у грудні 2015 року рекомендацій з забезпечення обов'язків України за міжнародними конвенціями, ратифікованими Верховною Радою України, що включають, у тому числі, і створення Морської адміністрації України, Асоціація «Укрпорт» вважає ситуацію в цьому питанні критичною. У разі негативних результатів аудиту ІМО може бути нанесений непоправний збиток не тільки, головним чином, міжнародному іміджу України, але й її авторитету як однієї з великих морських держав світу, члену ІМО з 1994 року, створяться величезні труднощі для працевлаштування десятків тисяч українських моряків, Україна може бути виключена з «білого списку» ІМО.

Вже чотири роки руйнується система управління морським та річковим транспортом України завдяки відсутності професійного

органу управління. Розроблене Мінінфраструктури «Положення про Морську адміністрацію» біля року знаходиться на узгоджені в різних інстанціях та Міністерствах, та кінця цьому не видно.

Асоціація портів України – «Укрпорт» вимушена звернутися до Вас, вельмишановний Петро Олексійовичу, з проханням допомогти прискорити вирішення цього важливішого питання для флоту, портів та всіх інших підприємств морської і річкової галузі країни.

На переконання фахівців Асоціації «Укрпорт» відсутність урядового галузевого органу управління є однією з головних причин гальмування інвестицій в галузь морського та річкового транспорту України, а також в цілому в економіку держави. Галузь, вартість основних фондів в якій становить декілька мільярдів доларів, а всі порти є містоутворюючими підприємствами майже на всій території України, не може не мати галузевого органу управління, який би від імені Уряду вирішував з вітчизняним та іноземним бізнесом питання реалізації взаємовигідних інвестиційних проектів. Поки цього не відбувається, Україна втрачає дуже багато можливостей для розвитку своєї економіки.

Статус урядового органу потрібен для того, щоб професійно ініціювати вирішення тих проблемних питань, по яких вже на протязі багатьох років Асоціація портів України – «Укрпорт» багаторазово зверталась на всі рівні влади України, а їх невирішення гальмує збільшення надходжень до бюджету країни на мільярди додаткових внесків.

Частина цих питань потребує рішень через зміни в законодавчих актах.

Це питання приватизації, концесії, оренди портів в Україні, системи оподаткування та використання коштів, що отримуються підприємствами галузі на те, щоб виконувати міжнародні зобов'язання України як держави прапора та держави порту по конвенціям ІМО та багато інших.

Найактуальніші зараз питання приватизації, концесії чи оренди портів України без професійної роботи галузевого фахового органу управління цим державним майном вирішені не можуть бути. Як не можуть без його участі бути законодавчо вирішені питання використання коштів, що збираються у портах у вигляді портових зборів. Якщо приймати та керуватись європейською практикою, правилами та принципами європейського законодавства – то портові збори, що йдуть на фінансування заходів з безпеки мореплавства, які повинні бути забезпечені державою-підписантом конвенцій ІМО, не повинні взагалі оподатковуватись (європейський закон про порти, прийнятий Європарламентом у березні 2017 р.), а частина прибутків портів повинна направлятись до бюджетів міст, де вони розташовані, та використовуватись на розвиток портової інфраструктури.

В Україні зараз все навпаки – рівень податків, що держава збирає з портів разом з дивідендами досягає більш 60% сумарних доходів, а портові міста ні копійки не отримують з прибутку портів.

Частина питань – рішення яких регламентується постановами КМУ та стосується процедур узгодження та затвердження проектної, будівельної, інвестиційної, екологічної та іншої документації, процедур розглядання, затвердження та корегування фінансових планів портів та підприємств галузі, списання та продажу основних фондів галузі – це той пакет невирішених проблем, які незважаючи на багаторічні наполягання галузевої громадськості не тільки не вирішуються, але навіть і не підіймаються від імені галузі. Бо нікому їх піднімати.

Галузь і держава втрачають завдяки цьому мільярди недоотриманих коштів.

Друге з головних, важливіших питань, на вирішенні яких наполягає Асоціація «Укрпорт» – це питання реорганізації Державного підприємства «Адміністрація морських портів України» (ДП «АМПУ»), яке було створено попередньою владою з ціллю жорсткої централізації управління фінансовими коштами та

процесами зміни форм власності у портах України.

Нажаль, усі чотири роки, що минули з введення в дію Закону «Про морські порти України» та початку функціонування ДП «АМПУ», звернення, заяви, вимоги та інші форми діяльності Асоціації «Укрпорт», з якими ми звертались та які є відображенням галузевої громадської позиції про необхідність реорганізувати ДП «АМПУ» та виправити виявлені недоліки у його роботі, не сприймаються.

На розширеному засіданні Ради Асоціації що відбулось 30 травня ц.р. представники ДП «АМПУ» у виступах з пункту питання денного «Про хід реалізації реформ у галузі морського і річкового транспорту України» висловились, що в даний час реформування ДП «АМПУ» «...буде помилкою», та що вочевидь є узгодженою з Міністерством позицією в цьому питанні. З такою позицією Асоціація «Укрпорт» не може погодитись. По-перше – з професійних причин, а по друге – тому, що це іде всупереч запланованим КМУ діям, що викладені в «Середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 року» (Розділ 25 «Сталий розвиток водного транспорту України», п. 3 Мета, яку ми хочемо досягти ... до кінця 2017 року», наведено «... у сфері морського транспорту до кінця 2017 року:

... провести реорганізацію ДП «АМПУ»;

... забезпечити утворення та початок функціонування Державної служби морського і річкового транспорту – Морської адміністрації України»).

В той час, коли в Україні все активніше та з великою ефективністю впроваджуються принципи децентралізації – в портовій галузі України, функціонує жорстко централізоване підприємство ДП «АМПУ», яке збирає кошти судових зборів з 13-ти портів (філіалів ДП «АМПУ»), самотійно встановлює напрями їх використання (часто без урахувань інтересів портів, від яких ці кошти отримані), жорстко централізовано здійснює тендерні закупівлі всієї номенклатури товарів та послуг для

всіх портів, заключає контракти виконання робіт та інше.

Така жорстко зацентралізована схема вже давно висвітила багато недоліків і, в першу чергу, в тому, що порти взагалі не мають можливості розпоряджатись коштами, які вони заробляють, бо за них це робить ДП «АМПУ». ДП «АМПУ», перевантажене не властивими йому господарськими функціями, не встигає освоїти цільові кошти та сплачує з надлишкових прибутків надлишкові податки, замість того щоб ці кошти були використані в портах по цільовому призначенню – на підтримку гідротехнічних споруд в надійному технічному стані, забезпечення безпеки мореплавства та розвиток портів.

Багаторічний європейський досвід свідчить про те, що саме децентралізація в питаннях господарської, комерційної діяльності та управління з боку держави підприємствами є тим потужним стимулом, що забезпечує в конкурентних умовах постійне зростання показників економіки розвинутих країн та, в тому числі, портів. І до цього треба йти як можна скоріше. Починати, на думку Асоціації «Укрпорт», треба з надання головам 13-ти філій ДП «АМПУ» у портах довіреностей на певні види самостійної господарської діяльності та частку коштів, що повинні залишатись в їх розпорядженні на місцях у портах.

Отриманий у цьому питанні вітчизняний досвід дасть змогу у подальшому спланувати заходи щодо реформування системи державного регулювання розвитку портів України, виключення з цього процесу факторів впливу інтересів окремих бізнесових структур, у тому числі через інструменти приватизації чи концесії самих прибуткових державних портів.

Вельмишановний пане Президенте!

Наведені у цьому листі пропозиції Асоціації портів України – «Укрпорт» були озвучені за дорученням Ради Асоціації Героєм України, Почесним президентом Одеського порту М.П.Павлюком Прем'єр-Міністру України В.Б.Гройсману під час проведення II-го економічного форуму у м. Києві, що був організований УСПП

10 квітня 2017 р. та сприйнятті їм позитивно.

Крім того була з розумінням сприйнята також пропозиція Асоціації «Укрпорт» щодо заслуховування цих питань на спеціальному засіданні КМУ.

Просимо Вас, Вельмишановний Петро Олексійович, сприяти в проведенні цього заходу та прийнятті рішень, що прискорять процеси становлення України, як однієї з могутніших у світі морських Держав.

З повагою,

Президент Асоціації портів України «УКРПОРТ»,

Народний депутат України
рр.

1994 - 2014

Ю.Б.Крук